[2018] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 972

ਅਲਖ ਆਲੋਕ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2018 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 76)

01 ਮਈ, 2018

[ਦੀਪਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2012 (ਪੋਕਸੋ) - ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫਲਦਾਇਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ: (i) ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੀਆਂ ਕਿ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹਨ; (ii) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਜਾਵੇ; (iii) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਕਿ ਉਹ ਬੇਲੋੜੀ ਮੁਲਤਵੀ ਨਾ ਕਰਕੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਸਮਾਂਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ; (iv) ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਗੇ; (v) ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰੈਂਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਾਰੀਖਾਂ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ; (vi) ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁਕਵੇਂ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2012 (ਪੋਕਸੋ) - ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ - ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

XXXXXX

ਅਲਖ ਆਲੋਕ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ 973

ਮੰਜੂਲਾ ਕ੍ਰਿਪਨਡੋਰਫ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ **2017 (8) ਸਕੇਲ 112**; ਐਮ.ਸੀ. ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਐਨ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **(1996) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 756: [1996] 9 ਬੇਨਤੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 726;** ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੂਮੈਨ ਲਾਇਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਐਸ.ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਐਲ.ਏ.) ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ **(2016) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 680: [2016] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 207 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.**

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ		
2017(8) SCALE 112	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 12**
[1996]9 Suppl. SCR 726	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 19**
[2016] 1 SCR 207	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 20**

ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 76.

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਲਖ ਆਲੋਕ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਪਿੰਕੀ ਆਨੰਦ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਆਰ. ਬਾਲਾਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਰੂਪਮਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਸਨਿਧਾ ਮਹਿਰਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਆਰਤੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਅਰੁਣਿਮਾ ਦਿਵੇਦੀ, ਸੌਦਾਮਿਨੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਮ.ਕੇ. ਮਰੋਰੀਆ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ, ਸਿਬੋ ਸ਼ੰਕਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਸੁਤਾਪਾ ਸਾਰੰਗੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਐਸ. ਐਸ. ਸੇਨ,

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਦੁਵਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਦੀਪਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੀ.ਜੇ.ਆਈ. 1. ਤੁਰੰਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਪਹਿਲਾ, ਇੱਕ ਅੱਠ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਜੋ ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2012 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ') ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਬਾਲ ਅਨੁਕੂਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

2. ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ 31 ਜਨਵਰੀ, 2018, 1 ਫਰਵਰੀ, 2018 ਅਤੇ 12 ਮਾਰਚ, 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ (ਏਮਜ਼) ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਕਲਾਵਤੀ ਸਰਨ ਚਿਲਡਰਨ ਹਸਪਤਾਲ

ਵਿੱਚ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਜਾਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

XXXXXX

3. ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ 8 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਬੱਚੀ ਚੌਕਸ ਅਤੇ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਬਿਸਤਰਾ ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਆਮ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ (ਐਚ.ਆਰ. 120 / ਮਿੰਟ, ਸਾਹ ਦੀ ਦਰ 32 / ਮਿੰਟ, ਕੋਈ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ, ਕਮਰੇ ਦੀ ਹਵਾ 'ਤੇ ਸੈਚੁਰੇਸ਼ਨ 98%, ਤਾਪਮਾਨ 36.8 ਸੈਲਸੀਅਸ) ਨਾਲ ਛਾਤੀ ਦਾ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਭਾਰ 5.6 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਦਿੱਖ ਆਮ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਣਾਲੀਗਤ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਧਾਰਨਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਪੈਰੀਨਲ ਵਿਲ ਆਮ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਲੋਸਟੋਮੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸੀ।

ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸਰਜਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚਾ ਸਥਿਰ ਅਤੇ ਠੀਕ ਹੋ ਰਿਹਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਰਜੀਕਲ ਜ਼ਖ਼ਮ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਅਸੈਪਟਿਕ ਡਰੈਸਿੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਲੇਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਮੁੱਚੀ ਦੇਖਭਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਟੀਮ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਨੋਚਿਕਿਤਸਾ (ਪੈਰੈਂਟਰਲ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਲਈ) ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਪੀਡੀਐਟ੍ਰਿਕਸ ਸਰਜਰੀ, ਪੀਡੀਐਟ੍ਰਿਕਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੂਤੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਹੇਠ ਏਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟੀਮ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ (ਪਿਤਾ

ਅਤੇ ਮਾਂ) ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਏਮਜ਼ ਟੀਮ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਭਾਲ ਅਧੀਨ ਬੱਚੇ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ, ਪਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਅਤੇ ਚਿੰਤਤ ਸਨ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਦੇਖਭਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਨਨੀ ਸ਼ਿਸ਼ੂ ਸੁਰਕਸਾ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਏਮਜ਼ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

4. ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਇੱਕ ਸਟੇਟਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਏਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਂਬਰ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ: -

ਡੀ.ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੋਹਿਣੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 30.01.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਪੀੜਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਕੀਮ, 2015 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 75,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਆਦਿ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤੁਰੰਤ ਆਰ.ਟੀ.ਜੀ.ਐਸ. ਰਾਹੀਂ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡੀ.ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਸਕੱਤਰ, ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਨੇ ਵੀ ਕਲਾਵਤੀ ਸਰਨ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 31.01.2018 ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਗਵਾਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾ, 2015, ਦਿੱਲੀ ਪੀੜਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਕੀਮ, 2015 ਆਦਿ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀ.ਐਲ.ਐਸ.ਏ. ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

5. 12.03.2018 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿੰਕੀ ਆਨੰਦ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੀੜਤ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਏਮਜ਼ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਰਜਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2018 ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

6. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਦੂਜੀ ਸਰਜਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਥਿਰ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿੰਕੀ ਆਨੰਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਚਿਤ ਦੇਖਭਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

7. ਦੂਜੇ ਪਹਿਲੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, 01.02.2018 ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ।

8. ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅੱਜ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪੈਂਡਿੰਗ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਇੱਕ ਚਾਰਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦਿਖਾਈ

ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ, ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

9. ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਅਲਖ ਆਲੋਕ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿੰਕੀ ਆਨੰਦ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾ-ਕੇਂਦਰ ਲਈ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਹਨ।

10. ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਬੁਨਿਆਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 39 (ਐਫ) ਜੋ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਮਾਣ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਬਚਪਨ ਅਤੇ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥਕ ਤਿਆਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਬਾਲ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲੇ, ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪੋਰਨੋਗ੍ਰਾਫੀ ਆਦਿ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

3. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਪਰਾਧ ਰਿਕਾਰਡ ਬਿਊਰੋ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਰੀਖ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ 'ਬਾਲ ਸ਼ੋਸ਼ਣ 'ਤੇ ਅਧਿਐਨ: ਭਾਰਤ 2007' ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰੋਕਥਾਮ ਵਜੋਂ ਅਨੁਕੂਲ ਜੁਰਮਾਨੇ ਰਾਹੀਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

4. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲੇ, ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪੋਰਨੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਵਿਆਪਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ, ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਲ ਅਨੁਕੂਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ। ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ।

11. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਦੀ ਲੰਬੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲੇ, ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪੋਰਨੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਜ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ;

ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੇ 11 ਦਸੰਬਰ, 1992 ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਜਨਰਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਰਵੋਤਮ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ;

XXXXXX

ਅਲਖ ਆਲੋਕ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ
[ਦੀਪਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੀ.ਜੇ.ਆਈ.] 977

ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਹੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਨਿੱਜਤਾ ਅਤੇ ਗੁਪਤਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੜਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ;

ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਰੀਰਕ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ, ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਵੋਤਮ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ;

ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਰਾਜ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਉਚਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਦੁਵੱਲੇ ਅਤੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ -

(ਏ) ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਿਨਸੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਲਾਲਚ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਰਨਾ;

(ਅ) ਵੇਸਵਾਗਮਨੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਿਨਸੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣਕਾਰੀ ਵਰਤੋਂ;

(c) ਅਸ਼ਲੀਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣਕਾਰੀ ਵਰਤੋਂ;

ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

12. **ਈਰਾ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਮੰਜੂਲਾ ਕ੍ਰਿਪਨਡੋਰਫ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਅਤੇ ਦੂਜੇ 1** ਰਾਹੀਂ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਦੀਪਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ) ਨੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ:

“20. ... ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲੇ, ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਵੋਤਮ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਸਮਝ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੱਚੇ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਅਤੇ ਗੁਪਤਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੜਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਿਹਤਮੰਦ

ਸਰੀਰਕ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ, ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦਿਲਚਸਪੀ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

---

[1](2017) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 133

XXXXXX

ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਫਤਵੇ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਪਨ ਨੂੰ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਮਾਣ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇੱਕ ਜ਼ਿਕਰ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਦੇ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

13. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਇੱਕ ਲਿੰਗ ਨਿਰਪੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਆਇਆਂ ਅਤੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ "ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਿਨਸੀ

ਅਪਰਾਧ" ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਭਾਗ ਏ ਵਿੱਚ ਦੋ ਭਾਗ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4। ਧਾਰਾ 3 "ਜਿਨਸੀ ਹਮਲੇ" ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਉਕਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਭਾਗ ਬੀ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ "ਗੰਭੀਰ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਜ਼ਾ" ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6। ਧਾਰਾ 5 ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲੇ ਦਾ ਜੁਰਮ ਗੰਭੀਰ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 5 (ਕੇ), ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਰਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

14. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ" ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਇ VII ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 28 ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 32 ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 28 ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਹੈ।

15. ਐਕਟ ਦਾ ਅੱਠਵਾਂ ਅਧਿਆਇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਅੱਠਵੇਂ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 33 ਪਰਖ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ

ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਹੁਪੱਖੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਅਲਖ ਆਲੋਕ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ
[ਦੀਪਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੀ.ਜੇ.ਆਈ.] 979

ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ: -

"33. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ - (1) ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ, ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ।

(2) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ, ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਵਕੀਲ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਇਨ-ਚੀਫ਼, ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਜਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸੇਗਾ ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਵਾਲ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇਗਾ।

(3) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਜੇ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚੇ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(4) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ, ਸਰਪ੍ਰਸਤ, ਦੋਸਤ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਜਾਂ ਭਰੋਸਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜੇਗੀ।

(5) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਨਾ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ।

(6) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਹਮਲਾਵਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਂ ਚਰਿੱਤਰ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚੇ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਹਰ ਸਮੇਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ।

(7) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਾਸਤੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਖੁਲਾਸੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਖੁਲਾਸਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਸਕੂਲ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਗੁਆਂਢੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

16. ਧਾਰਾ 35 ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵੀ ਇਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਥੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

XXXXXX

35. ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਮਿਆਦ। (1) ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(2) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ।

17. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਈ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

18. ਧਾਰਾ 37 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਕੈਮਰੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ; ਧਾਰਾ 36 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਬੱਚੇ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਬੇਆਰਾਮੀ ਜਾਂ ਡਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਕਰੇ ਜਾਂ ਡਰੇ ਹੋਏ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਏ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

19. ਬੱਚੇ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਿਆਂ, **ਐਮ.ਸੀ. ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਐਨ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ** ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:

“... "ਬੱਚਾ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ". ਇੱਕ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਜੀਵੰਤ ਆਦਮੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ, ਉਹ ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਨ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਆਦਮੀ ਜੋ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

20. **ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੂਮੈਨ ਲਾਇਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਐਸ.ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਐਲ.ਏ.) ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 3 ਕੇਸ ਵਿੱਚ**, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਅਸੀਂ ਇਕ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਹੋਏ ਬਲਾਤਕਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਅਥਾਹ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੰਨੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਿਆਨਕ ਅਤੇ ਘਿਨਾਉਣੀ ਸਥਿਤੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

---

[2](1996) 6 SCC 756

[3](2016) 3 SCC 680

XXXXXX

ਅਲਖ ਆਲੋਕ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ
[ਦੀਪਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੀ.ਜੇ.ਆਈ.] 981

ਐਲਿਸ ਮਿਲਰ, ਇੱਕ ਸਵਿਸ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ, ਬਾਲ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ: -

"ਬਾਲ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨੁਕਸਾਨ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪੂਰੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਲ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਖਤਰਿਆਂ ਦਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਵਹਾਰਕ ਹੱਲ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

21. ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕੁਝ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਫਲਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਚਮਚਾ ਜਾਂ ਖਾਕਾ ਰਹਿ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ।

22. ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਤੇਲੰਗਾਨਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪੈਂਡਿੰਗ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਚਾਰਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਕੜੇ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਦੋ ਰਾਜਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਭਗ 30884 ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 10117 ਹੈ।

23. ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸਬੂਤ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 (2) "ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ" ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ:-

(i) ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੀਆਂ ਕਿ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

XXXXXX

(ii) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਜਾਵੇ।

(iii) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਬੇਲੋੜੀ ਮੁਲਤਵੀ ਨਾ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਮਾਂਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ।

(iv) ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ

ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਇੱਕ ਜੱਜ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਗੇ।

(v) ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਜਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰੈਂਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਾਰੀਖਾਂ 'ਤੇ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

(vi) ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁਕਵੇਂ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

24. ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi